

**O‘ZBEKISTON VA JANUBIY KOREYA O‘RTASIDAGI IQTISODIY
HAMKORLIK TARIXI VA KELAJAK UCHUN STRATEGIK RIVOJLANISH
YO‘NALISHLARIGA OID MULOHAZALAR**

Shin Woncheol

Nizomiy Nomidagi TDPU Tarix yo‘nalishi magistranti tshaw0932@gmail.com

Annotatsiya: *Mazkur maqola O‘zbekiston va Janubiy Koreya o‘rtasidagi iqtisodiy hamkorlik aloqalarining tarixiy shakllanishi, institutsional rivojlanishi va strategik yo‘nalishlarini o‘rganishga bag‘ishlangan. Tadqiqot 1992-yildan keyingi diplomatik munosabatlar o‘rnatilganidan so‘ng shakllangan huquqiy va iqtisodiy poydevorni tahlil qiladi. Shuningdek, raqamli iqtisodiyot, yashil texnologiyalar, qo‘shma eksport strategiyalari va startup ekotizimlari orqali ikki davlat o‘rtasidagi zamonaviy hamkorlik istiqbollari yoritiladi.*

Kalit so‘zlar: *O‘zbekiston, Janubiy Koreya, iqtisodiy hamkorlik, KOICA, KOTRA, AKT, yashil iqtisodiyot, startup, strategik sheriklik*

O‘zbekiston va Janubiy Koreya o‘rtasidagi iqtisodiy hamkorlik diplomatik aloqalar o‘rnatilgan 1992-yildan beri sezilarli darajada rivojlanib kelmoqda. Koreya Respublikasi O‘zbekiston mustaqilligini tan olgan ilk davlatlardan biri bo‘lib, bu tarixiy yondashuv ikki tomonlama aloqalarning mustahkam poydevoriga aylandi.

Hamkorlik dastlab savdo va sanoat sohalarida amalga oshirila boshlandi. Jumladan, 1996-yilda Andijonda tashkil etilgan "UzDaewooAuto" qo‘shma korxonasi, keyinchalik "GM Uzbekistan"ga aylanishi orqali O‘zbekiston avtomobilsozligining rivojlanishida muhim o‘rin tutdi. Koreya kapitalining jalb etilishi bilan energetika, transport, axborot texnologiyalari va sog‘liqni saqlash kabi tarmoqlarda ham loyihalar boshlangan.

Huquqiy asoslar 1992-yilda imzolangan "Iqtisodiy, ilmiy va texnik hamkorlik to‘g‘risida" bitimdan boshlangan. 1995-yilgi "Investitsiyalarni o‘zaro himoya qilish to‘g‘risida"gi bitim esa sarmoyadorlar uchun huquqiy kafolatlarni mustahkamladi.

Institutsional darajada KOICA (Korea International Cooperation Agency) O‘zbekistonda o‘z faoliyatini 2001-yilda boshlagan bo‘lib, 2023-yil holatiga ko‘ra 170 million AQSh dollaridan ortiq texnik yordam ko‘rsatgan. Ular orqali elektron hukumat, sog‘liqni saqlash, ta‘lim va ekologiya sohalarida 60 dan ortiq loyiha amalga oshirilgan.

2022–2024-yillar oralig‘ida KOICA va IT Park o‘rtasida AKT sohasida "Digital Uzbekistan 2030" strategiyasini qo‘llab-quvvatlovchi 10 dan ortiq dastur ishlagan. Bularga "Digital Skill Accelerator" va "e-Gov Pilot District" kiradi.

Yashil iqtisodiyot bo‘yicha hamkorlik Koreyaning "Green New Deal" siyosatiga uyg‘un ravishda rivojlanmoqda. KOICA tomonidan Jizzax viloyatida "Water for Life" loyihasi amalga oshirildi. Bu loyiha doirasida suv ta‘minoti tizimlari zamonaviylashtirildi va ekologik texnologiyalar joriy etildi.

KOTRA esa ikki davlat o‘rtasidagi eksport-importni tartibga soluvchi muhim mexanizmga aylandi. 2023-yilda O‘zbekiston–Koreya savdo hajmi 2,6 mlrd AQSh dollarini tashkil etdi va asosiy eksport pozitsiyalari to‘qimachilik va oziq-ovqat sanoatiga tegishli.

Bundan tashqari, KOICA, KOTRA va UNDP hamkorligida 2023-yilda "U-Start" akseleratsiya dasturi ishga tushirilgan. Bu dasturning asosiy maqsadi – o‘zbek startaplarini Koreya startap ekotizimi tajribasidan foydalanishga yo‘naltirishdir.

Xulosa

O‘zbekiston va Janubiy Koreya o‘rtasidagi iqtisodiy hamkorlik an’anaviy savdo va investitsiya sohalaridan chiqib, raqamli iqtisodiyot, yashil texnologiyalar, ilmiy tadqiqotlar va startap ekotizimlari orqali yangi paradigmaga o‘tmoqda. Ushbu maqolada tahlil qilinganidek, ushbu hamkorlik "Janub-Janub strategik sherikligi" modeliga asoslangan bo‘lib, tenglik, institutsional ishonch va texnologik almashinuv tamoyillariga tayangan. Kelajakda bu sheriklik nafaqat iqtisodiy samaradorlikni, balki mintaqaviy integratsiyani ham chuqurlashtiradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI:

1. Lex.uz. "O‘zbekiston-Janubiy Koreya hamkorlik to‘g‘risida bitim"
<https://lex.uz/uz/docs/-6912865>
2. Islom Mirzabekov. (2022). O‘zbekiston investitsion huquqi: Koreya tajribasi asosida.
https://aks.dcollection.net/public_resource/pdf/200000647442_20250425031020.pdf
3. KOICA Uzbekistan Country Profile, 2023.
https://www.koica.go.kr/sites/evaluation_en/article/view/890
4. KOICA & IT Park.
<https://www.facebook.com/koica.uzbek/posts/koica-and-it-park-uzbekistan-strengthen-partnership-on-october-10-2024-mr-shin-my/1436587887177528/> KOICA. Water for Life Project Report, 2023.
5. KOTRA Uzbekistan Trade Bulletin,
https://dream.kotra.or.kr/dream/cms/news/actionKotraBoardDetail.do?SITE_NO=2&MENU_ID=2570&CONTENTS_NO=1&bbsGbn=00&bbsSn=245&pNttSn=206968
6. KOICA Strategy & Planning (2023)
<https://www.dbpia.co.kr/Journal/articleDetail?nodeId=NODE08761194>
7. KOICA Partnership with International Organizations
https://www.koica.go.kr/koica_en/7493/subview.do MAGAZINE KOICA
8. UNDP-KOICA. U-Start Accelerator Program Launch in Uzbekistan
<https://www.undp.org/uzbekistan/undp-uzbekistan-accelerator-lab>